

“İŞÇİ KİMLİĞİ”

Aydınlık Dergisi, 12 Eylül 1999

Yıldırım Koç

Avrupa Sendikalar Konfederasyonu'nun (ETUC) 9. Genel Kurulu bu yıl Haziran ayı sonu ve Temmuz ayı başında Helsinki'de toplandı. Genel kurulda konuk olarak konuşan kişilerden ikisi, Kosova Sendikalar Birliği başkanı Hayrullah Gorani ile muhalif Sırp İşçi Sendikaları Konfederasyonu Nezavisnost'tan bir yetkiliydi. Kosova ve onun öncesinde genel olarak eski Yugoslavya topraklarında yaşanan etnik kavgaların sorumlularının önde gelenleri arasında Avrupa sermayesi ve onun politikasının uygulayıcıları olduğu biliniyor. Nezavisnost'un yetkilisinin genel kuruldaki konuşması bir parça onlara da yanıtı; Avrupa Sendikalar Konfederasyonu'nun ince bir eleştirisiydi. Ancak bunu pekçok insan anlamadı. Her iki konuşmacı da ayakta alkışlandı.

Nezavisnost temsilcisi, Yugoslavya döneminde işçilerin "işçi kimliği"nin önde olduğunu; daha sonra birilerinin çabalarıyla insanların "işçi kimliği"nin yok edilerek, "Sırp", "Boşnak", "Hırvat" "Arnavut" kimliklerinin öne çıkarıldığını ve ardından da yaşanan trajedilerin gündeme geldiğini anlattı. Eski Yugoslavya topraklarında barış ve huzurun yolunun, insanların yeniden "işçi kimliği"ne kavuşmalarından geçtiğini anlattı.

Tito Yugoslavyasında etnik kimlikler korunarak bir bütünlük sağlanmaya çalışıldı. Bu model çökte. Bir Yugoslav ulusu oluşturulamadı; etnik kimliklerin korunduğu ve birbirinden ayrı ayrı geliştirildiği koşullarda, bir üst kimlik olarak Yugoslav ulusunun oluşması herhalde olanaksızdı. Bunun ardından da "işçi kimliği"nin yok edilerek etnik kimliğin öne çıkarılması son derece kolay oldu. Yaşanan trajedileri hep birlikte izledik.

Avrupa Sendikalar Konfederasyonu'nun (ETUC) 1 Eylül 1999 günlü haber bülteninde Avrupa Birliği'nin bu alandaki sermaye politikası yeniden gündeme getirildi. Türkiye'de depremzedelere ve mali protokol konusunda destek verileceği belirtilirken, şöyle bir değerlendirme yapıldı:

"Avrupa Sendikalar Konfederasyonu, Türk sendikacılık hareketinin, Kürt nüfusunkiler de dahil olmak üzere, demokratik ve toplumsal haklar için verdiği mücadelesine ve Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne başvuran ülke olarak tanınmasına destek vermeye devam edecektir."

Avrupa Sendikalar Konfederasyonu, insan hakları adı altında, işçi sınıfını etnik kökenlere göre bölecek bir çizgi izlemektedir. TÜRK-İŞ, bu ifadeye duyduğu tepkiyi, 3 Eylül 1999 günü ETUC Genel Sekreterliğine çok sert bir biçimde bildirdi ve bu basın bildirisinde yer alan cümlelerin yanlışlıkla yayınlandığı ve genel sekreterliğin genel politikasını yansıtmadığı ve bu hatanın ileride tekrarlanmayacağına ilişkin umudunu ifade etti. Bu basın bültenini ve yanıt yazısını, benzer hataların başka platformlarda tekrarlanmaması açısından, Uluslararası Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonu'na da, bilgi için, gönderdi.

Avrupa Sendikalar Konfederasyonu'nun 9. Genel Kurulunda Sırp sendikacının sözleri, bugün Türkiye'de insan hakları adı arkasına sığınarak işçi sınıfını bölme çabasında olanların neyi amaçladıklarını göstermesi açısından son derece önemlidir. Avrupa Sendikalar Konfederasyonu'nun basın bülteninde yer alan ifadeler de, bu konuda ülkemiz sendikacılık hareketinin ne kadar duyarlı olması gerektiğini göstermektedir.